

**Ministerie van
Buitenlandse Zaken**
Postbus 20061
2500 EB 's-Gravenhage
Telefoon 070-3486486

**Ministerie van
Defensie**
Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage
Telefoon 070-3188188

Aan:

De voorzitter van de Adviesraad
Internationale Vraagstukken
Mr. F. Korthals Altes
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
		DVB-074/06	27 december 2006

Betreft Vervolgadviesaanvraag AIV - NRF

Naar aanleiding van het rapport van de werkgroep NATO Response Force (NRF) van de Tweede Kamer van 19 juni 2006 (Kamerstuk 30 162, nrs. 2, 3 en 4) – getiteld ‘Inzet met instemming – De rol van de Tweede Kamer bij het uitzenden van militairen’ - richt de regering zich tot u met het verzoek andermaal te adviseren over besluitvorming over Nederlandse deelname aan internationale militaire operaties. De regering heeft het parlement op 18 augustus 2006 bericht dat ze, alvorens met een reactie te komen op het rapport van de werkgroep NRF, advies wil inwinnen bij de Raad van State en bij de AIV. De regering acht (nader) advies wenselijk nu het rapport van de werkgroep NRF enkele vragen oproept van staatsrechtelijke en beleidsmatige aard.

De voorstellen van de werkgroep NRF zijn tweeledig: in de eerste plaats beveelt de werkgroep aan in artikel 100 van de Grondwet vast te leggen dat het parlement recht van instemming heeft ten aanzien van iedere inzet van de krijgsmacht buiten Nederland (rapport werkgroep NRF, punt 4.2.1). Gezien de reikwijdte van het rapport van de werkgroep NRF gaat het hier ook om inzet in het kader van de eigen en van de bondgenootschappelijke verdediging. In de tweede plaats formuleert de werkgroep NRF conclusies en aanbevelingen, die zij al van toepassing acht vooruitlopend op de door haar voorgestelde wijziging van de Grondwet, die neerkomen op directe effectuering van een parlementair instemmingsrecht. Deze hebben onder andere betrekking op de reikwijdte van artikel 100 van de Grondwet, vormen van inzet van de Nederlandse krijgsmacht, de procedure van besluitvorming en de rol van de Tweede Kamer daarin, de verstrekking van informatie en de parlementaire betrokkenheid bij de besluitvorming over NRF en EU-Battlegroups (rapport werkgroep NRF, punten 4.2.2 en volgende en punt 4.3).

De conclusies en aanbevelingen van de werkgroep NRF roepen ten opzichte van het AIV-advies ‘Nederland en crisisbeheersing – drie actuele aspecten’, nieuwe vragen op ten aanzien van de uitzending van militairen die de regering aan de AIV wenst voor te leggen. Met betrekking tot de staatsrechtelijke aspecten, in het bijzonder de gevolgen van het voorstel tot wijziging van de Grondwet, zal de Raad van State op grond van artikel 18 van de Wet op de Raad van State om voorlichting worden gevraagd. Uw advies en dat van de Raad van State zullen worden betrokken bij de reactie van de regering op het rapport van de werkgroep NRF.

Voor de regering staat voorop dat recht wordt gedaan aan de noodzaak van tijdig en doeltreffend militair optreden in internationaal verband, mocht daartoe worden besloten, terwijl de betrokkenheid van het parlement bij de besluitvorming blijft gewaarborgd. De conclusies en aanbevelingen van de werkgroep NRF kunnen gevolgen hebben voor de verhouding tussen regering en parlement bij de uitzending van militairen. Dit noopt tot een nadere beschouwing van de procedure van besluitvorming en de praktijk van overleg tussen parlement en regering, zoals deze zich hebben ontwikkeld sinds de invoering van het Toetsingskader. In dit licht legt de regering aan de AIV de volgende vragen voor nader advies voor:

- Welke gevolgen zullen de conclusies en aanbevelingen van de werkgroep NRF naar het oordeel van de AIV hebben voor de uitzending van Nederlandse militairen en voor de Nederlandse deelname aan internationale militaire operaties, zoals van de VN, de NAVO, de EU of andere internationale verbanden, waarbij, in sommige gevallen, ook de verdediging van het eigen grondgebied of de bijstandsverplichting van het Noord-Atlantisch Verdrag in het geding kunnen zijn. Op welk moment dient, naar het oordeel van de AIV, het parlement te worden geïnformeerd over Nederlandse militaire deelname aan dergelijke internationale militaire operaties. Daarbij dient te worden aangetekend dat de werkgroep NRF zich niet aansluit bij de aanbeveling van de AIV uit het advies ‘Nederland en crisisbeheersing – drie actuele aspecten’ om een zwaarder politiek gewicht toe te kennen aan de fase van toewijzing. Zou zich een verschil van inzicht openbaren tussen regering en parlement omtrent deelname, ontstaat dan niet het risico dat de voorspelbaarheid van Nederland bij internationale partners en bij de betrokken internationale organisaties in het gedrang kan komen?
- Wordt de inzet van NRF of EU-Battlegroups overwogen - alsmede een Nederlandse bijdrage daaraan - op welke wijze zou dan kunnen worden voorkomen dat het verkrijgen van parlementaire instemming een vertragende factor is bij de voorbereidingen voor de werkelijke uitzending van militairen? Zou het vereiste van parlementaire instemming gevolgen kunnen hebben voor de beoogde snelle inzet en slagvaardig optreden van deze NAVO- en EU-eenheden?
- De werkgroep NRF gaat ervan uit dat de regering bij besluitvorming in de NAVO en de EU over de ontplooiing van de NRF, respectievelijk de EU-Battlegroups het voorbehoud maakt dat het parlement nog moet instemmen met Nederlandse deelname. Tevens stelt de werkgroep NRF dat de regering het parlement vooraf dient in te lichten over de opstelling van de regering in de vergadering van de NAR respectievelijk de RAZEB waarin besloten zal worden over de ontplooiing van de NRF dan wel de EU-Battlegroups, op een zodanig moment dat tussen de regering en het parlement hierover kan worden overlegd. De werkgroep NRF beveelt verder aan dat “de regering de Kamer inlichtingen verstrekt voordat de NAR besluit tot het geven van een opdracht aan SACEUR om verschillende strategische opties uit te werken dan wel een operatieplan te ontwikkelen”. Met betrekking tot de EU-Battlegroups beveelt de werkgroep NRF aan dat “de regering de Kamer deze inlichtingen verstrekt voordat het PVC dan wel de RAZEB besluit dat de militaire staf van de EU een Crisismanagement Concept dient op te stellen” (rapport werkgroep NRF, punt 4.3.5). De inlichtingen die regering kan verstrekken, in de fasen van overleg zoals hiervoor aangegeven, bestaan in hoofdzaak uit sondages, hele en halve voorstellen, aftastende suggesties en andere elementen die, tezamen genomen, een informeel, dynamisch proces van onderhandelingen en overleg vormen, ter voorbereiding van de uiteindelijke besluitvorming. Het kan daarbij ook gaan om informatie die op grond van regelgeving binnen de betreffende organisatie als geheim of vertrouwelijk wordt aangemerkt. Wat zouden, naar het oordeel van de AIV, de consequenties kunnen zijn voor de nationale en internationale besluitvorming indien het parlement op grond van de op dat moment beschikbare informatie zich politiek uitspreekt over een beoogde NAVO- of EU-missie, dan wel de Nederlandse deelname daaraan? Wat is het oordeel van de AIV over de hierboven genoemde conclusies en aanbevelingen van de werkgroep NRF ten aanzien van de

verstrekking van informatie aan en de betrokkenheid van het parlement op opeenvolgende momenten in het besluitvormingsproces van NAVO en EU?

Het wordt op prijs gesteld indien u de regering hierover in mei zou kunnen adviseren. Deze vervolgadviessaanvraag zal in afschrift aan de Tweede Kamer worden gezonden.

De Minister van Buitenlandse Zaken

De Minister van Defensie

Dr. B.R. Bot

H.G.J. Kamp